

הישן תחת המטה פרק שני סוכה

כב.

עין משפט נר מצוה

א ה מיי פ"ה מהלכות
סוכה הלוה ע"כ סגנו
עשין מגן שולבי"ש פ"ג
מלח ספ"ד:
ב ו ג ד מיי שם הלכה
כא עוש"ע שם ספ"ד ה:
ז ה ו מיי פ"ו מהל'
וטומאת מת ה' ו:

לעני רש"י

שולבי"א (שולבי"ש).
קרישים (שבין קורה לקורה,
ומה עשייה התקרה).
טרי"ב. קורות הנג.

מוסף רש"י

קורה היצאה. להמיר
המנו ומנוה על רוח
פחת המנו מכותל לכותל
וה אינה נמנעת לפני
המכלס (לעיל י"ח).

רבינו חננאל (המשך)

[הנאה] באותה הקורה
עד הקורה של עליה
המכוונת כנגדה טמא. ואם
כל דבר המאהיל על אותה
(הקורה) [הטומאה] עד
לקיץ הכל טמא. אם היו
הקורות העליונות רחבות
כשעור האויר שבין
התחתונות ותחתונות
הקורות של עליה כנגד
האויר שבין קורות הבית,
טמא חתת אחת מהן,
חתת הקורות התחתונות,
הבית כולו טמא, אין
הקורות של בית מפיצות
שהיו עליונות נתונות
באיר שבין קורות הבית,
וכשמאהיל על מקצת
מאהיל על הכל. ותני
עלה בתוספתא, כלומר
מפרש בבביתא, במה
דברים אמורים בומן שיש
בהן בקורות טפה, וביניהן
פוחת טפה, והקורות
העליונות כנגד הפוחת
טפה, טומאה חתת אחת
מהן הכל טמא. אבל אין
בהן טפה ולא ביניהן פוחת
טפה, טומאה חתתיהן
[תחתיהן] טמא, ביניהן
ועל גביהן טהור. אלמא
לרב כהנא, אינו דבמילי
חבט רמי, אין בקורה
טפה לא אמרינן. וכן
בסוכה אם יש בגג טפה,
א"פ שקנה יורד מחבירו
ויהי מג' טפחים, אמרינן
חבט רמי. ומקשי רב אשי
לרב כהנא, אינו דבמילי
אחריתא וולתי הטומאה
כל היכא דליכא טפה לא
אמרינן חבט רמי, והתניא
בעירובין פרק מבוי קורה
היוצאה מכותל זה ואינה
נוגעת בכותל כר', עי'

קנה עולה וקנה יורד. שלא השוה את הסכך להשכיב את הקנים
זה אל זה אלא אחד למעלה ואחד למטה ומתוך כך חתמה
מרוצה מליטה ואשענין מתיני' דלמרינן רואין כל שאילו היו
מושכין צוה היתה לילתה מרוצה מחמתה כשרה כך פירש
הקונטרס. משמע לפירושו דכשיש
צין זה לזה שלשה דפסולה לראשי

היינו מטעם חמתה מרוצה מליטה
ולא יתכן דכיון דלוי קיימה חמה
צראש כל אדם היתה לילתה מרוצה
אין לפסול בשביל חמה הצא מן הצד
באלכסון ועושה אותה חמתה מרוצה
אלא היינו טעמא משום דלא חשיב
סכך להטרכי כי האי גונא כשיש צין
זה לזה שלשה דלוי כי ליכא שלשה
לכבוד דמי והכל אחד:

קורות הבית והע"ייה. משנה
היא נמסכת אהליות פרק
י"ז ותני עלה דרייתא היא כך היא
שנויה במוספתא דאהלות צמה דברים
אמורים בזמן שיש (א) ציניהן פוחת
טפה אצל צין (ב) ציניהן פוחת טפה
וטומאה תחתיה טמאה טמא על
גביהן וציניהן טהור ציניהן או על
גביהן כנגדן עד לרקיע טמא ותחתיהן
טהור ד"ר צ"א בזמן שיש צין פוחת
טפה אין צין פוחת טפה טומאה
צוקעת ועולה צוקעת ויורדת
והשטא הך דרייתא אסיפא דמתניתינן
קאי שהעליונות צינן תחתונות
דכשהתחתונות צינן או לו פוחת
טפה נמצא דעליונות צינן צין פוחת
טפה שהן צינן תחתונות הלכך
כשיש טומאה תחתונות תחתיהן
טמא שכל אחת ואחת מציאה טומאה
על כולה הואיל ויש צרצרה טפה
וציניהן טהורות כיון דאין צעלינה
רוחצ טפה לא אמרינן חבט רמי
ליחשב האויר שצין התחתונות כסתום
ועל גבו נמי טהור דחולצת צפני
הטומאה דכיון דיש צו צרוחצו טפה
והדר קאמר ד"ר דמציאות טומאה
וחולצין כשיש צרצרה של תחתונה טפה
אצל צין צרצרה טפה צין שהטומאה
תחתיהן צין שהטומאה על גביהן
כנגד הטומאה טמא ומן הצד טהור:
הא

מכותל זה ואינן נוגעות זו בזו פחות משלשה אינו צריך להביא קורה
אחרת שלשה צריך להביא קורה אחרת (א) רבן שמעון בן גמליאל אומר
פחות

היינו מטעם חמתה מרוצה מליטה
ולא יתכן דכיון דלוי קיימה חמה
צראש כל אדם היתה לילתה מרוצה
אין לפסול בשביל חמה הצא מן הצד
באלכסון ועושה אותה חמתה מרוצה
אלא היינו טעמא משום דלא חשיב
סכך להטרכי כי האי גונא כשיש צין
זה לזה שלשה דלוי כי ליכא שלשה
לכבוד דמי והכל אחד:

קורות הבית והע"ייה. משנה
היא נמסכת אהליות פרק
י"ז ותני עלה דרייתא היא כך היא
שנויה במוספתא דאהלות צמה דברים
אמורים בזמן שיש (א) ציניהן פוחת
טפה אצל צין (ב) ציניהן פוחת טפה
וטומאה תחתיה טמאה טמא על
גביהן וציניהן טהור ציניהן או על
גביהן כנגדן עד לרקיע טמא ותחתיהן
טהור ד"ר צ"א בזמן שיש צין פוחת
טפה אין צין פוחת טפה טומאה
צוקעת ועולה צוקעת ויורדת
והשטא הך דרייתא אסיפא דמתניתינן
קאי שהעליונות צינן תחתונות
דכשהתחתונות צינן או לו פוחת
טפה נמצא דעליונות צינן צין פוחת
טפה שהן צינן תחתונות הלכך
כשיש טומאה תחתונות תחתיהן
טמא שכל אחת ואחת מציאה טומאה
על כולה הואיל ויש צרצרה טפה
וציניהן טהורות כיון דאין צעלינה
רוחצ טפה לא אמרינן חבט רמי
ליחשב האויר שצין התחתונות כסתום
ועל גבו נמי טהור דחולצת צפני
הטומאה דכיון דיש צו צרוחצו טפה
והדר קאמר ד"ר דמציאות טומאה
וחולצין כשיש צרצרה של תחתונה טפה
אצל צין צרצרה טפה צין שהטומאה
תחתיהן צין שהטומאה על גביהן
כנגד הטומאה טמא ומן הצד טהור:
הא

מכותל זה ואינן נוגעות זו בזו פחות משלשה אינו צריך להביא קורה
אחרת שלשה צריך להביא קורה אחרת (א) רבן שמעון בן גמליאל אומר
פחות

היינו מטעם חמתה מרוצה מליטה
ולא יתכן דכיון דלוי קיימה חמה
צראש כל אדם היתה לילתה מרוצה
אין לפסול בשביל חמה הצא מן הצד
באלכסון ועושה אותה חמתה מרוצה
אלא היינו טעמא משום דלא חשיב
סכך להטרכי כי האי גונא כשיש צין
זה לזה שלשה דלוי כי ליכא שלשה
לכבוד דמי והכל אחד:

קורות הבית והע"ייה. משנה
היא נמסכת אהליות פרק
י"ז ותני עלה דרייתא היא כך היא
שנויה במוספתא דאהלות צמה דברים
אמורים בזמן שיש (א) ציניהן פוחת
טפה אצל צין (ב) ציניהן פוחת טפה
וטומאה תחתיה טמאה טמא על
גביהן וציניהן טהור ציניהן או על
גביהן כנגדן עד לרקיע טמא ותחתיהן
טהור ד"ר צ"א בזמן שיש צין פוחת
טפה אין צין פוחת טפה טומאה
צוקעת ועולה צוקעת ויורדת
והשטא הך דרייתא אסיפא דמתניתינן
קאי שהעליונות צינן תחתונות
דכשהתחתונות צינן או לו פוחת
טפה נמצא דעליונות צינן צין פוחת
טפה שהן צינן תחתונות הלכך
כשיש טומאה תחתונות תחתיהן
טמא שכל אחת ואחת מציאה טומאה
על כולה הואיל ויש צרצרה טפה
וציניהן טהורות כיון דאין צעלינה
רוחצ טפה לא אמרינן חבט רמי
ליחשב האויר שצין התחתונות כסתום
ועל גבו נמי טהור דחולצת צפני
הטומאה דכיון דיש צו צרוחצו טפה
והדר קאמר ד"ר דמציאות טומאה
וחולצין כשיש צרצרה של תחתונה טפה
אצל צין צרצרה טפה צין שהטומאה
תחתיהן צין שהטומאה על גביהן
כנגד הטומאה טמא ומן הצד טהור:
הא

מתני' סוכה המדובלת. לקמן מפרש לה צגמרא: ושילתה
מרוצה מחמתה כשרה. ליכא לראשוי תנינא חדא זימנא (לעיל דף
ג). שחמתה מרוצה מליטה פסולה אינן דומות זו לזו דמיקשיא קשיין
אהדדי כדמיינן להו צגמרא ומשנינן: המעוזה קמין צינן. שסכך
שלה עז מחד: גמ' ענייה. שיש
צוקעת קנים מעט ויש צה אור
הרכה אלא שאין עז שלשה ציחד:
קנה עולה וקנה יורד. שלא השוה
הסכך להשכיב הקנים זה אל זה
אלא אחד למעלה ואחד למטה ומתוך
כך חמתה מרוצה מליטה ואשענין
מתניתינן דלמרינן (א) כל שאילו היו
מוסכין צוה היתה לילתה מרוצה
מחמתה כשרה: (א) רב סני
דחא. מדובלת ושילתה מרוצה
מחמתה אחרת סוכה קיימי: ושמואל
סני מתיני' צתרי סוכות: רב סני
דחא. סוכה שהיא ענייה שהיא
מדובלת מדובלת אס לילתה מרוצה
מחמתה כשרה: ושמואל סני פרסי.
סוכה מדובלת כשרה דלמרינן רואין
ושילתה מרוצה מחמתה מילתא
אחרתיה היא דלשענין נמי צוקעת
ענייה שיש צה חמה אס לילתה מרוצה
כשרה: לא שנו. דשמואל דקנה עולה
וקנה יורד כשרה דלמרינן רואין:
אלא דאין צין זה לזה שלשה. דכל
פחות משלשה חדא היא: שאין בגגו.
צקנה העולה רחצ טפה ללא צה
אלא עליה לראשוי ולמימר צה
חבט רמי השפל והשקן אותו על
האויר שמתחתיה דהיינו נמי עין גוד
אחית אלא לענין מחילה דהוי חודה
של מחילה שייך למימר גוד אחית
משוך אותה ויורד ולענין המוטל
לרוחצ וצא לכתום אור שייך למימר
חבטא: אמרינן חבט רמי. כשגובה
שלשה ויותר דאילו צפחות מג' לאו
חבט הוא שהרי הוא כמושכב עליו:
ה"ג להך מתניתינן צאהלות קורוס
הצינן והענייה שאין עליהן מעויצה
והן מכוונות טומאה חתת אחת מהן
החסייה טמא צין הפסוטה לעליונה
צנייה טמא על גבי העליונה כנגדה
עד לרקיע טמא היו העליונות צינן
התחתונות וטומאה תחתיהן חתת
כולן טמא על גביהן כנגדן עד לרקיע
טמא. וה"פ קורות הבית אופן
שהעלייה עושה צהן שקורין שולבי"א
קורות העלייה הן שהגג עשוי צהן

מתני' סוכה המדובלת ושילתה מרוצה
מחמתה כשרה המעוזה קמין בית אע"פ
שאין הכוכבים נראין מתוכה כשרה:
גמ' מאי מדובלת אמר רב אסוכה ענייה
ושמואל אמר רב קנה עולה וקנה יורד רב
תני חדא ושמואל תני תרתי רב תני חדא
סוכה מדובלת מאי מדובלת מדובלת
שילתה מרוצה מחמתה כשרה ושמואל
תני תרתי מאי מדובלת מבולבלת ותרתי
קתני סוכה מבולבלת כשרה וצילתה מרוצה
מחמתה כשרה אמר אביי גלא שנו אלא
שאין בין זה לזה שלשה טפחים אבל יש בין
זה לזה ג' טפחים פסולה (א) אמר רבא דאפילו
יש בין זה לזה שלשה טפחים נמי לא אמרין
אלא שאין בגגו טפה אבל יש בגגו טפה
כשרה דאמרינן חבט רמי אמר רבא מנא
אמינא לה דכי אית (א) ביה טפה אמרינן חבט
רמי וכי לית ביה לא אמרינן חבט רמי דתנן
קורות הבית והעלייה שאין עליהם מעויצה
והן מכוונות טומאה חתת אחת מהן תחתיה
טמא בין התחתונה לעליונה ביניהן טמא
על גבי העליונה כנגדה עד לרקיע טמא
היו העליונות כבין התחתונות טומאה
תחתיהן תחת כולן טמא על גביהן כנגדן עד
לרקיע טמא ותני עלה (א) בד"א בזמן שיש
בהן טפה וביניהן פוחת טפה אבל אין ביניהן
פוחת טפה טומאה חתת אחת מהן תחתיה
טמא ביניהן ועל גביהן טהור אלמא כי
אית ביה טפה אמרינן חבט רמי וכי
לית ביה טפה לא אמרינן חבט רמי
שמע מינה יתיב רב כהנא וקאמר להא
ובל היכא דלית ביה טפה לא אמרינן
חבט רמי והא תניא (א) קורה היוצאה
מכותל זה ואינה נוגעת בכותל זה וכן שתי
קורות אחת יוצאה מכותל זה ואחת יוצאה

מתני' סוכה המדובלת ושילתה מרוצה
מחמתה כשרה. רב אמר מאי
מדובלת, ענייה מדובלת,
וחדא קתני במתני'
והענייה שילתה מרוצה
מחמתה כשרה. ושמואל
אמר מאי מדובלת
מבולבלת, קנה עולה וקנה
יורד. ותרתי קתני במתני',
קנה עולה וקנה יורד,
ושילתה מרוצה מחמתה
כשרה. אמר אביי לשמואל
דאמר קנה עולה וקנה
יורד, לא שנו אלא אמרין
ביניהן ג' טפחים, אמרינן
כל פחות מג' לכותל ומי,
אבל יש ביניהן ג' טפחים,
פסולה. רבא אמר אפי'
אם יש בין זה לזה ג'
טפחים אם יש בגגו של
קנה העולה והיורד טפה
כשרה, מאי טעמא אמרינן
חבט רמי, כלומר רמי,
העליונה כאילו הן למטה
ולכוד הוא הכל. כדתנן
באהלות פרק י"ב קורות
הבית והעלייה שאין עליה
מעויצה והן מכוונות, פ'
זו על זו אינה יוצאה
התחתונה מכנגד העליונה,
וביניהן בין בתחתונות ובין
בעליונות פוחת תחתיהן.
טומאה חתת אחת מהן
תחתיה טמא, כלומר
היא מפיצת ומאהילת על
הטומאה מלילות למעלה,
והצדדין אירן הן ואינן
מאהילין. ואם הטומאה
היא נתונה על גבי אחת של
הקורות התחתונות דהיינו
ביניהן, כל דבר (המאהיל)

מתני' סוכה המדובלת. לקמן מפרש לה צגמרא: ושילתה
מרוצה מחמתה כשרה. ליכא לראשוי תנינא חדא זימנא (לעיל דף
ג). שחמתה מרוצה מליטה פסולה אינן דומות זו לזו דמיקשיא קשיין
אהדדי כדמיינן להו צגמרא ומשנינן: המעוזה קמין צינן. שסכך
שלה עז מחד: גמ' ענייה. שיש
צוקעת קנים מעט ויש צה אור
הרכה אלא שאין עז שלשה ציחד:
קנה עולה וקנה יורד. שלא השוה
הסכך להשכיב הקנים זה אל זה
אלא אחד למעלה ואחד למטה ומתוך
כך חמתה מרוצה מליטה ואשענין
מתניתינן דלמרינן (א) כל שאילו היו
מוסכין צוה היתה לילתה מרוצה
מחמתה כשרה: (א) רב סני
דחא. מדובלת ושילתה מרוצה
מחמתה אחרת סוכה קיימי: ושמואל
סני מתיני' צתרי סוכות: רב סני
דחא. סוכה שהיא ענייה שהיא
מדובלת מדובלת אס לילתה מרוצה
מחמתה כשרה: ושמואל סני פרסי.
סוכה מדובלת כשרה דלמרינן רואין
ושילתה מרוצה מחמתה מילתא
אחרתיה היא דלשענין נמי צוקעת
ענייה שיש צה חמה אס לילתה מרוצה
כשרה: לא שנו. דשמואל דקנה עולה
וקנה יורד כשרה דלמרינן רואין:
אלא דאין צין זה לזה שלשה. דכל
פחות משלשה חדא היא: שאין בגגו.
צקנה העולה רחצ טפה ללא צה
אלא עליה לראשוי ולמימר צה
חבט רמי השפל והשקן אותו על
האויר שמתחתיה דהיינו נמי עין גוד
אחית אלא לענין מחילה דהוי חודה
של מחילה שייך למימר גוד אחית
משוך אותה ויורד ולענין המוטל
לרוחצ וצא לכתום אור שייך למימר
חבטא: אמרינן חבט רמי. כשגובה
שלשה ויותר דאילו צפחות מג' לאו
חבט הוא שהרי הוא כמושכב עליו:
ה"ג להך מתניתינן צאהלות קורוס
הצינן והענייה שאין עליהן מעויצה
והן מכוונות טומאה חתת אחת מהן
החסייה טמא צין הפסוטה לעליונה
צנייה טמא על גבי העליונה כנגדה
עד לרקיע טמא היו העליונות צינן
התחתונות וטומאה תחתיהן חתת
כולן טמא על גביהן כנגדן עד לרקיע
טמא. וה"פ קורות הבית אופן
שהעלייה עושה צהן שקורין שולבי"א
קורות העלייה הן שהגג עשוי צהן

(א) צ"ל רבא אמר וכ"ה
ד"רין, (ב) אהליות פ"ג מ"ה,
(ג) [מוספתא דאהלות פ"ג
ה"ו], (ד) עירובין י"ד. לעיל
י"ח. וי"טין, (ה) עירובין ע'
ו"טין, (ו) ו"טין ש"ל,
ו"טין, (ז) ש"ן ע"ה,
(ח) גי' ר"ל צ"ל צ"ן.

הגהות הב"ח

(א) גמ' דמי לית בה
טפה וכי ובי לית
בה טפה לא אמרינן:
(ב) רש"י ד"ה קנה עולה
וכי דאמרינן רואין
כל שאילו וכי וכשרה:
(ג) ד"ה רב סני ושמואל
וד"ה רב סני ד"ה:
(ד) ד"ה חתמיה טמא
וכי לצין העליונה טהור
ואין טומאה: (ה) ד"ה
על גב העליונה: (ו) ד"ה
היו העליונות ד"ה טומאה
ה"ה: (ז) ד"ה ביניהן וכי
ד"ה כשיש בהן פוחת
טפה אבל אין בהן פוחת
טפה טומאה חתמת
ועולה טומאה חתמת
ויורדת ה"ה:

רבינו חננאל

[מתני'] סוכה המדובלת
ושילתה מרוצה מחמתה
כשרה. רב אמר מאי
מדובלת, ענייה מדובלת,
וחדא קתני במתני'
והענייה שילתה מרוצה
מחמתה כשרה. ושמואל
אמר מאי מדובלת
מבולבלת, קנה עולה וקנה
יורד. ותרתי קתני במתני',
קנה עולה וקנה יורד,
ושילתה מרוצה מחמתה
כשרה. אמר אביי לשמואל
דאמר קנה עולה וקנה
יורד, לא שנו אלא אמרין
ביניהן ג' טפחים, אמרינן
כל פחות מג' לכותל ומי,
אבל יש ביניהן ג' טפחים,
פסולה. רבא אמר אפי'
אם יש בין זה לזה ג'
טפחים אם יש בגגו של
קנה העולה והיורד טפה
כשרה, מאי טעמא אמרינן
חבט רמי, כלומר רמי,
העליונה כאילו הן למטה
ולכוד הוא הכל. כדתנן
באהלות פרק י"ב קורות
הבית והעלייה שאין עליה
מעויצה והן מכוונות, פ'
זו על זו אינה יוצאה
התחתונה מכנגד העליונה,
וביניהן בין בתחתונות ובין
בעליונות פוחת תחתיהן.
טומאה חתת אחת מהן
תחתיה טמא, כלומר
היא מפיצת ומאהילת על
הטומאה מלילות למעלה,
והצדדין אירן הן ואינן
מאהילין. ואם הטומאה
היא נתונה על גבי אחת של
הקורות התחתונות דהיינו
ביניהן, כל דבר (המאהיל)